

POZOROVÁNÍ PTACTVA V HNÍZDNÍCH BUDKÁCH ZA ROK 2011

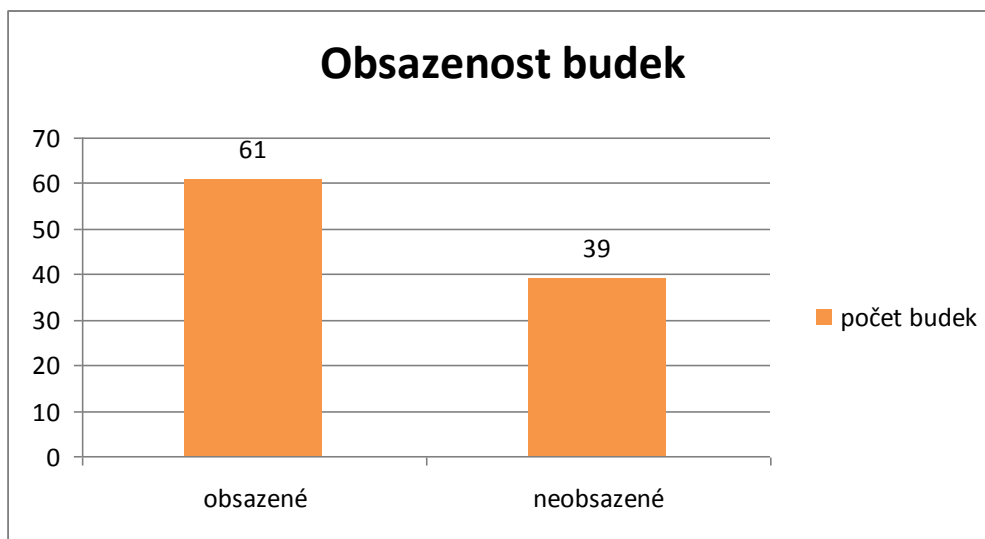
Eliška VRABCOVÁ

V roce 2008 započal v ústecké zoologické zahradě projekt „100 ptačích budek“. Celkem bylo vyvěšeno 100 hnízdních budek. Cílem bylo nabídnout ptákům žijícím v areálu zoologické zahrady více možností k zahnízdění a vyvedení mláďat. Postupem času se některé budky musely sundat z důvodů jejich špatného technického stavu a následné opravy. V sezóně 2011 bylo vyvěšeno pouze 95 ptačích budek.

Ze získaných údajů za poslední čtyři roky můžeme sledovat úspěšnost obsazenosti ptačích budek. V roce 2008 byla 38%, v roce 2009 již byla 51%, v roce 2010 stoupla dokonce na 64% a v roce 2011 mírně klesla na 61%, což může být způsobeno i poklesem počtu budek.

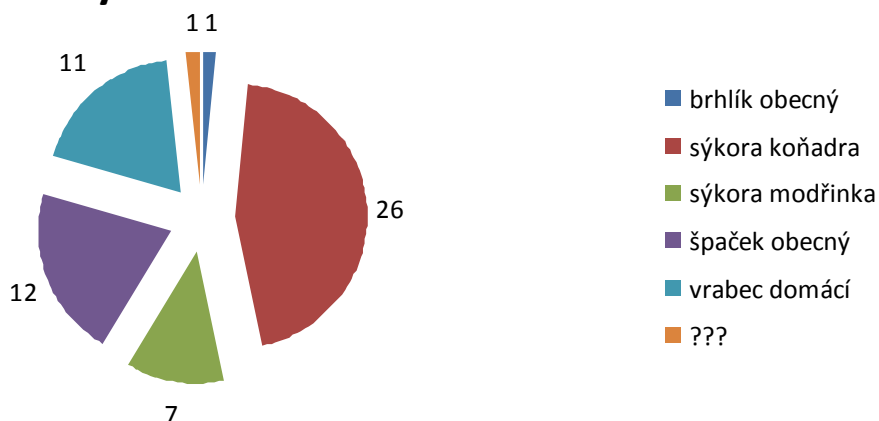
V předchozích sbornících již byly publikovány údaje získané z roku 2008, 2009 a 2010, proto je tento příspěvek zaměřen na hnízdní sezónu 2011. Kontrola ptačích budek probíhala od 9. května do 28. srpna 2011. Snažili jsme se kontrolovat budky alespoň jedenkrát týdně, celkem bylo provedeno 17 kontrol.

Letos v budkách zahnízdilo celkem pět známých ptačích druhů. Brhlík lesní (*Sitta europaea*), sýkora koňadra (*Parus major*), sýkora modřinka (*Parus caeruleus*), špaček obecný (*Sturtus vulgaris*) a vrabec domácí (*Passer domesticus*). Dva ptačí druhy daly přednost přirozeným dutinám či polodutinám a v budkách letos nezahnízdily, a to rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*) a rehek zahradní (*Phoenicurus phoenicurus*). Celkem bylo obsazeno 61% vyvěšených budek a 39% budek bylo neobsazeno (graf 1).

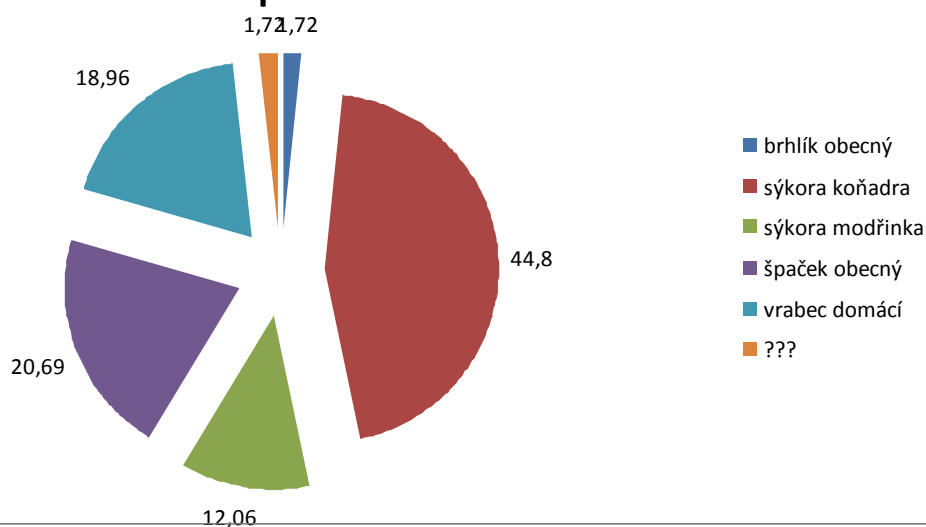

Z celkového počtu sýkora koňadra zahnízdila ve 26 budkách, špaček obecný ve 12 budkách, vrabec domácí v 11 budkách, sýkora modřinka v 7 budkách a brhlík obecný v jedné budce. V jedné budce zahnízdil druh, který nebyl určen, neboť nebylo možno se do budky dostat. Celkem tedy bylo obsazeno 58 hnízdních budek, počty jednotlivých druhů udává graf 2 a procentuální obsazenost graf 3.

Počty druhů v budkách v roce 2011

Procentuální zastoupení druhů v budkách v roce 2011

Největší zastoupení měla sýkora koňadra se 44,8%, dále špaček obecný s 20,69 %, vrabec domácí se 18,96 % a sýkora modřinka s 12,06 %. Nejmenší zastoupení (1,72 %) měl brhlík obecný, stejně tak jako druhy, které jsme nemohli určit, ať z důvodu, že jsme našli už prázdné hnízdo či že budka nešla otevřít.

V roce 2011 zahníždili jako první špačci obecní. Začali hnízdit v době, kdy ostatní druhy začaly teprve stavět hnízdo. Vrabci domácí zahníždili a vyvedli mláďata dvakrát, někteří třikrát za sezónu. Sýkory koňadry a špačci obecní zahníždili a vyvedli mláďata jednou až dvakrát. Oproti tomu sýkory modřinky zahníždily a vyvedly mláďata pouze jednou.

Tak jako každý rok jsme měli veliký problém s plchy velkými (*Glis glis*). Nastěhovali se do budek již na konci června, a proto ptáci měli pouze jedno, maximálně dvě hnízdění. V roce 2009 se vyskytlo v budkách 12 plchů. V roce 2010 jich bylo přes 20 a v roce 2011 jich bylo 18. V budkách se plši vyskytovali ve dvojicích a později zde vyvedli i mláďata. V řadě budek plši měli veliké zásoby tvořené z žaludů. Všechny tyto budky se vyskytovaly v lesnatější části zoologické zahrady.

Za hnízdní sezónu 2011 jsme zaznamenali celkem deset případů úmrtí ptačích mláďat. Šest mláďat bylo sýkory koňadry. Všechna mláďata byla nalezena v budkách buď s ostatními živými mláďaty anebo v prázdném hnízdě, kde zahníždili plši a nejspíše sýkory umačkali a

zadusili. Dále byla nalezena dvě mlád'ata špačka obecného, jedno mládě sýkory modřinky a jedno mládě vrabce obecného.

Do budoucna doufáme, že obsazenost budek bude ještě stoupat anebo se alespoň udrží na stejné úrovni. Řada budek je po čtyřech letech od rozvěšení ve špatném stavu a je nutné do budoucna počítat s jejich údržbou a opravami.